

У својој изузетној књизи *Недовршен разговор – огледи из теорије историје* Ђуро Шушњић је проблематизовао однос историје, традиције и традиционализма, као и нашу толико пута помињану оптерећеност прошлости. За овог аутора у његовом поимању прошлости и историје традиција се одређује као „све оно што смо, на основу савремених мерила рационалности и хуманости изабрали из прошлости као вредно учења и памћења. Традиција није све оно што се наследило из културне прошлости, већ само нешто од тога, нешто што се одабрало на основу сазнајних и вредносних мерила садашњег времена, признање ономе што је било вредно да и даље вреди. Традиција је најбољи избор из прошлости - чишћење сећања. Традиција је управо оно што човек не сме да занемари и заборави. Занемаривање властите традиције завршава се усвајањем туђе. Традиција није сува грана историје, већ жива рука која обликује наше животе и данас. Рационално мишљење је саставни део традиције и она садржи оно што је вредно да се угради у схватање традиције као потрага за смислом који историја стално доводи у питање. Превише традиције окамењује друштвени живот, премало традиције је силан извор ауторитета и легитимности“.

Овакво комплексно и рационално одређење самог појма традиције поставља нам основно питање – шта смо ми на основу савремених мерила рационалности и хуманости изабрали из прошлости као вредно учења и памћења. Ради се о рационалном заснивању вредности једног народа и схватању прошлости која се неће окамењивати у традиционализму и анахроном митоманском национализму који разара заједницу ако не постоји систем хуманистичких вредности и стални избор оних догађаја из прошлости који творе стабилан културни, цивилизацијски и друштвени образац.

Ђуро Шушњић такође наводи рећи М. Хајдегера које за нас могу бити од посебног значаја у схватању и обликовању нашег односа према историји и традицији. “Традиција је довољно старо да би вечито било младо“. Како ми данас у нашем друштву стварамо и негујемо традицију и на који начин је одржавамо живом и младом а да је не претварамо у јалово ламентирање над нашом трагичном прошлости. Као један од важних елемената у грађењу традиције је и обележавање и прослављање великих историјских датума из наше прошлости.“ Нема народа који не поставља значајне догађаје из своје историје. То није никакав национализам, претеривање или застрањивање, то је једноставно израз поштовања дела својих предака, а када смо ми Срби у питању, са поносом можемо да кажемо да су она била херојска, да су била у складу са демократским, ослободилачким начелима која су се рађала у Европи онога доба, да су почивала на дубоким темељима сопствене историје и културе“.

Годишница балканских ратова и наша традиција

Пише: Маринко М. Вучинић
понедељак, 14 мај 2012 10:57

